

# Wprowadzenie do pedagogiki - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                       |
|---------------------|---------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Wprowadzenie do pedagogiki            |
| Kod przedmiotu      | 05.0--FiPIP-WdP-S20                   |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Humanistyczny</a> |
| Kierunek            | Filologia polska                      |
| Profil              | ogólnoakademicki                      |
| Rodzaj studiów      | pierwszego stopnia z tyt. licencjata  |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2022/2023              |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                   |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 2                                                                                 |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 3                                                                                 |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                                       |
| Język nauczania                 | polski                                                                            |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                  |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia |
| Wykład      | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Egzamin          |
| Ćwiczenia   | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie       |

## Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu pedagogiki. Kształcenie umiejętności analizy podstawowych środowisk wychowawczych oraz projektowanie sytuacji wychowawczych z uwzględnieniem roli nauczyciela. Wzbudzenie refleksji nad współczesnymi problemami pedagogicznymi.

## Wymagania wstępne

Ogólna wiedza na temat społecznego funkcjonowania człowieka

## Zakres tematyczny

### Wykłady

1. Wychowanie a rozwój (B.2.W3., B.2.K3.)
2. Pedagogika jako nauka. Przedmiot pedagogiki. Funkcje wychowania. Proces wychowania, jego struktura, właściwości, dynamika.
3. Przymus i swoboda w wychowaniu. Wychowanie jako urabianie i wspomaganie rozwoju. Wychowanie adaptacyjne i emancypacyjne. Wychowanie a manipulacja. Podmiotowość w wychowaniu.
4. Podstawowe środowiska wychowawcze: rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła. Style i postawy wychowawcze. Konteksty wychowania. Źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania.
5. Szkoła jako instytucja wychowawcza (B.2.W1., B.2.W3., B.2.W4., B.2.U4., B.2.K1., B.2.K2.)
6. Kryzys szkoły i próby jego przezwyciężenia. Kultura szkoły.
7. Zawód nauczyciela (B.2.W2., B.2.U2., B.2.U3.)

### Ćwiczenia

1. Środowisko społeczne klasy i szkoły. Style kierowania: autokratyzm i demokracja w szkole. Procesy i wzorce komunikowania się na terenie szkoły. Ukryty program szkoły. Postawy nauczycieli i uczniów. Praca z grupą rówieśniczą. Tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole.
2. Plan pracy wychowawczej. Metody wychowawcze i ich skuteczność. Umiejętności wychowawcze. Trudności wychowawcze. Konflikty w klasie i rodzinie. Błędy wychowawcze. Granice i mierniki oddziaływań wychowawczych.
3. Pozaszkolne instytucje wychowawcze i resocjalizacyjne. Współpraca rodziny i szkoły. Współpraca szkoły ze środowiskiem.
4. Role zawodowe nauczyciela. Wzór osobowy, postawa i kunszt nauczycielski. Powinności nauczyciela i rozwój profesjonalny. Program wewnętrzny nauczyciela. Przygotowanie zawodowe nauczyciela. Wiedza prywatna, potoczna a wiedza naukowa nauczyciela.
5. Etyka nauczycielska. Odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela, wychowawcy.
6. Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe jako warunki awansu zawodowego. Uczenie się w miejscu pracy. Uczenie się przez całe życie nauczycieli.
7. Wypalenie zawodowe nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze. Choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela – profilaktyka
8. Komunikacja i kultura języka Procesy komunikowania się. Bariery komunikacji. Nauczyciel w procesie komunikacji – autoprezentacja, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie. Komunikacja niewerbalna. Porozumiewanie się emocjonalne w klasie. Style komunikowania się uczniów i nauczyciela.
9. Media i ich wpływ wychowawczy.
10. Metody i techniki poznawania uczniów i ich ograniczenia, kwestie etyczne. Sposoby funkcjonowania uczniów w klasie. Struktura klasy. Pozycja społeczna ucznia w klasie. Typy uczniów.
11. Międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością.
12. Profilaktyka w szkole.. Konstruowanie klasowych i szkolnych programów profilaktycznych. Promocja i ochrona zdrowia uczniów.
13. Diagnoza nauczycielska. Podstawowe techniki diagnostyczne w pedagogice. Uwarunkowania procesu diagnostycznego.

## Metody kształcenia

Metody aktywizujące.

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                            | Symbol e efektów                                                                                                                                                                                                                       | Metody weryfikacji                                                                                 | Forma zajęć                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Student projektuje działania wychowawcze; porównuje wpływ środowisk wychowawczych na funkcjonowanie jednostki, porządkuje czynniki kształtujące jednostkę                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">0.1.2.U01.</a></li> <li>• <a href="#">0.1.2.U03.</a></li> <li>• <a href="#">0.1.2.U13.</a></li> <li>• <a href="#">0.1.2.U18.</a></li> </ul>                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> </ul>                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wykład</li> <li>• Ćwiczenia</li> </ul> |
| Student opisuje strukturę systemu oświaty, charakteryzuje środowiska wychowawcze, wymienia i opisuje sposoby projektowania działań opiekuńczo-wychowawczych, diagnozę środowisk wychowawczych, wyjaśnia zasady pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">0.1.1.W01.</a></li> <li>• <a href="#">0.1.1.W02.</a></li> <li>• <a href="#">0.1.1.W07.</a></li> <li>• <a href="#">0.1.1.W08.</a></li> <li>• <a href="#">0.1.1.W11.</a></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> <li>• kolokwium</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wykład</li> <li>• Ćwiczenia</li> </ul> |
| Student wykazuje kreatywność w pracy w zespole, podejmuje się pełnienia różnych ról w zespole oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i członkami społeczności szkolnej i lokalnej.                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <a href="#">0.1.3.K01.</a></li> <li>• <a href="#">0.1.3.K07.</a></li> </ul>                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktywność w trakcie zajęć</li> </ul>                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wykład</li> <li>• Ćwiczenia</li> </ul> |

## Warunki zaliczenia

### Wykłady:

Egzamin z problematyki wykładów (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% - db, 60% - dst).

### Ćwiczenia:

Średnia arytmetyczna ocen z:

- aktywnego udziału w zajęciach,
- pracy zaliczeniowej (projekt narzędzia diagnostycznego),
- kolokwium z problematyki ćwiczeń (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% - db, 60% - dst).

### Ocena końcowa:

Oceną końcową z przedmiotu jest średnia arytmetyczna ocen z wykładów i ćwiczeń.

### Frekwencja:

Dozwolona jest jedna nieobecność na zajęciach bez konieczności jej zaliczania. Każdą kolejną nieobecność student zobowiązany jest zaliczyć na konsultacjach (dopuszczalne jest odrobienie zajęć z inną grupą). Studenci, którzy mają przyznany IOS (udział w zajęciach 50%-60%, wywiązanie się z ustalonych indywidualnie warunków zaliczenia).

## Literatura podstawowa

Day Ch., *Rozwój zawodowy nauczyciela. Uczenie się przez całe życie*, GWP, Gdańsk 2004.

Denek K., *Edukacja pozalekcyjna i pozaszkolna*, WSPiA, Poznań 2011.

Dudzikowa M., Czerepaniak-Walczak M., *Wychowanie. Pojęcia – procesy – konteksty*, tom I-IV, GWP, Gdańsk 2007, 2008.

Gaś Z., *Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja*, MENiS, Warszawa 2003.

Gurycka A., *O sztuce wychowywania dla wychowawców i nauczycieli*, Wyd. CODN, Warszawa 1997.

Hołda J., Hołda Z., Rybczyńska A. J., D. Ostrowska, *Prawa człowieka. Zarys wykładu*. Wyd. 2. Wolters Kluwer, Warszawa 2008.

Janowski A., *Poznanie uczniów*, Wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002.

Jarosław E., Wysocka E., *Diagnoza psychopedagogiczna: podstawowe problemy i rozwiązania*, Wyd. Żak, Warszawa 2006.

Kozioł E., Kobyłecka E. (red.), *Zachowania zawodowe nauczycieli i ich uwarunkowania*, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2008.

Kulesza M., *Klimat szkoły a zachowania agresywne i przemocowe uczniów*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011.

Kunowski S., *Podstawy współczesnej pedagogiki*, Wyd. Salezjańskie, Warszawa 1997.

Kwieciński Z., Śliwerski B., *Pedagogika: podręcznik akademicki*, tom 1 i 2, PWN, Warszawa 2003.

Mckay M., Davis M., Fanning P., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, GWP, Gdańsk 2001.

Nowosad I., Mortag I., Ondrakova J., *Jakość życia i jakość szkoły*, Wyd. Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2010.

Nowosad I., Szymański M. J. (red.), *Nauczyciele i rodzice. W poszukiwaniu nowych znaczeń i interpretacji współpracy*, Oficyna Wyd. UZ, Akademia Pedagogiczna, Zielona Góra – Kraków 2004.

Pankowska D., *Pedagogika dla nauczycieli w praktyce*, Oficyna Wyd. Impuls, Kraków 2011.

Śliwerski B., *Program wychowawczy szkoły*, WSiP, Warszawa 2001

## Literatura uzupełniająca

### Uwagi

Jest to przedmiot obowiązkowy w ramach specjalności *nauczycielskiej*.

Zmodyfikowane przez dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 30-04-2022 07:11)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ